

Ә.А.Ануарбекова^{1*}, С.Ж.Өмірбек¹

¹Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті (Алматы қ., Қазақстан),

СӨЙЛЕУ ТІЛІ БҰЗЫЛҒАН БАЛАЛАРМЕН ТҮЗЕТЕ – ДАМУ ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУДА ЛЭПБУК ӘДІСІН ҚОЛДАНУДЫҢ МӘНІ

Аңдатпа

Бұл мақалада сөйлеу тілі бұзылған балалармен түзету жұмыстарын ұйымдастырудың жаңа бағытының бірі – лэпбук әдісі туралы деректер келтірілді. Білім беру стандарттарына сай білім беру саясаты педагогтардың үнемі дамуын және инновациялық әлеуетін көтерудің жолдарын қолдайды. Аталған әдістердің бірі ретінде лэпбук әдісін алуға болады. Лэпбук әдісі дамытушы альбом түріндегі оқыту құралы болып табылады. Көздеген мақсатқа орай материалдар қалташаларға орналастырылып, әртүрлі әдістер кешенін құрайды. Әдістің артықшылығы – көрнекілік – бейнелік сипатының айқындығы мен әдісті түрлендіру жолдарының болуында.

Зерттеу жұмысы аясында лэпбук әдісінің тиімділігін тексеру үшін зерттеу эксперименті ұйымдастырылды. Зерттеу эксперименті барысында балалардың байланыстырып сөйлеуі мен сөздік қорының деңгейі тексерілді. Нәтижелеріне сүйеніп, лэпбук арқылы дамытудың алғышарттары келтірілді.

Түйін сөздер: лэпбук, сөйлеу тілі, сөздік қор, байланыстырып сөйлеу тілі, қалташалар, технология, білім беру стандарттары.

СУЩНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕТОДА ЛЭПБУКА В ОРГАНИЗАЦИИ КОРРЕКЦИОННО-РАЗВИВАЮЩЕЙ РАБОТЫ С ДЕТЬМИ С НАРУШЕНИЯМИ РЕЧИ

А.А.Ануарбекова^{1*}, С.Ж.Омирбек¹

¹Казахский национальный женский педагогический университет (г. Алматы, Казахстан)

Аннотация

В данной статье приведены данные об одном из новых направлений организации коррекционной работы с детьми с нарушениями речи – методе лэпбука. Образовательная политика в соответствии с образовательными стандартами поддерживает постоянное развитие и пути повышения инновационного потенциала педагогов. В качестве одного из перечисленных методов можно взять метод лэпбука. Метод лэпбука является обучающим пособием в виде развивающего альбома. В зависимости от поставленной цели материалы размещаются в кармашках, образуя комплекс различных методов. Преимущество метода заключается в четкости наглядно – образного характера и наличии путей преобразования метода.

В рамках исследовательской работы был организован исследовательский эксперимент для проверки эффективности метода лэпбук. В ходе исследовательского эксперимента был проверен уровень связной речи и словарного запаса детей. На основе результатов были приведены предпосылки для развития через лэпбук.

Ключевые слова: лэпбук, разговорный язык, словарный запас, связная речь, папки, технология, образовательные стандарты.

А.А.Ануарбекова^{1*}, С.Ж.Омирбек¹

¹Kazakh national women's Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan)

THE ESSENCE OF USING THE LAPTOP METHOD IN ORGANIZING CORRECTIONAL AND DEVELOPMENTAL WORK WITH CHILDREN WITH SPEECH DISORDERS

Abstract

This article presents data on one of the new directions of the organization of correctional work with children with speech disorders – the laptop method. The educational policy in accordance with educational standards supports the continuous development and ways to increase the innovative potential of teachers. As one of the listed methods, you can take the laptop method. The laptop method is a teaching aid in the form of an educational album. Depending on the goal, materials are placed in pockets, forming a complex of different methods. The advantage of the method lies in the clarity of the visual - figurative nature and the availability of ways to transform the method.

As part of the research work, a research experiment was organized to test the effectiveness of the laptop method. During the research experiment, the level of coherent speech and vocabulary of children was tested. Based on the results, the prerequisites for development through a laptop were given.

Keywords: laptop, spoken language, vocabulary, coherent speech, folders, technology, educational standards.

Кіріспе. Мектепке дейінгі және бастауышта білім берудің заманауи жүйесі мұғалімдерге жаңа талаптар қояды. Білім беру стандарты мұғалімнің үнемі өзін-өзі тәрбиелеумен айналысуы, кәсіби құзыреттілік деңгейін көтеруі және жаңа білім беру технологияларын игеруі қажет екенін білдіреді. Қазіргі заманғы логопедтің алдында мектеп жасына дейінгі балаларды қызықтыратын және олардың жасына сәйкес келетін және білім беру, тәрбие және түзету міндеттерін тиімді шешетін жаңа тәсілдерді, идеяларды, формалар мен әдістерді іздеу және енгізу маңызды міндет тұр [1].

Қазіргі заманғы технологиялардың бірімен біз бүгін сізді таныстырғымыз келеді.

Егер сөзбе — сөз аударар болсақ, онда лэпбук – бұл қалташалардағы кітап. Бұдан өзге әдебиеттерде мына атауларды кездестіруге болады: тақырыптық қалта, интерактивті қалта, жобалар қалтасы. Онда белгілі бір тақырып бойынша материалдар жиналады.

Негізгі бөлім. Лэпбук – ойын, шығармашылық, жаңа таным мен зерттеуді, оқылғанды қайталау мен бекітуді өзіне біріктіреді, білімді жүйелеуге және мұғалім-логопед, ата-ана мен баланың бірлескен іс-әрекетінің жай ғана қызықты түріне көмектеседі. Лэпбукті оқу құралы ретінде емес, оқу материалын ұйымдастырудың ерекше формасы ретінде анықтама беру дұрысырақ болар еді [2].

Әлемнің көптеген елдерінде лэпбукты мұғалімдер мен ата-аналар жаңа материалды көңілді және ойын түрінде игеру үшін пайдаланады. Батыстың басқа да пайдалы жаңалықтары сияқты, бұл жанрды отандық мұғалімдер мен аналар сәтті алып, дамытады және Отандық білім беру жүйесіне қарай бейімдейді.

Логопедтің жұмысы көп уақытты қажет етеді және ауыр, көбінесе ойлау процестерін, есте сақтауды, зейінді және т.б. қалыптастыру бойынша ілеспе жұмыстармен бірге жүреді. Бұл мәселелерді шешу-оқу құралын түзету және сөйлеу жұмысында қолдану міндеттерінің бірі.

Мұндай интерактивті қалта мына қазметтерді қамтамасыз етеді:

— балалардың сөздік қорын толықтыруға және сөз мағыналарының «семантикалық өрістерін» кеңейтуге;

— автоматтандыру және дыбыстарды саралау процесін жылдамдату және дағдыландыру;

— грамматикалық категорияларды қалыптастыру;

- байланыстырып сөйлеуді дамыту;
- психологиялық базасын қалыптастыру;
- ұсақ моториканы дамыту [3].

Лэпбук қалташаларында дыбыстық айтылымды түзету, лексикалық және грамматикалық категорияларды қалыптастыру және үйлесімді байланыстырып дамыту бойынша жеке және кіші сыныптарда лэпбук әдісін қолданамыз. Балалармен бірге жасалған лэпбуктер кез-келген дайын кітаптар мен ойындарға қарағанда көп пайда әкеледі.

Лэпбук технологиясы логопедтің баламен қарым-қатынас жасауына ғана емес, сонымен қатар ата-аналарды түзете – дамыту жұмысына кіріктіруге мүмкіндік береді.

Лэпбуктар бойынша жұмыс істеуді 5 жастан асқан балаларға пайдалану нәтижелі деп бағаланады.

7-8 жастағы балалар өздері лэпбук қалташаларын жасақтауға ойларын қоса алады және белсенділік мотивациясын арттырады.

Лэпбукті жеке де, топтық сабақта да жасауға болады. Балалар тобымен жұмыс істеген жағдайда екі нұсқа болуы мүмкін: мұғалім тапсырмаларды оқушылар арасында таратады және барлығы бірге бір қалтаны жинап, толтырады. Немесе мұғалім шеберлік сабағын көрсетеді, ал балалар оның көмегімен папканың әр данасын жасайды [4, 5].

Тақырыптық қалтаны жасаудың тамаша нұсқасы-баламен бірге, содан кейін, лэпбук жасау кезінде ақпаратты есте сақтайды. Тақырыптық материалмен жұмыс барысында бала бақылау жүргізеді, тапсырмаларды орындайды, ақпаратты зерттейді және бекітеді. Кейіннен, қолында дайын тақырыптық қалта болса, бала белгілі бір тақырып бойынша білімін жаңарта алады.

Бастауыш сынып жасындағы балаларға ұсынылатын лэпбуктің көлемі стандартты А4 немесе А3 форматы.

Бұл өлшем баланың лэпбукпен өз бетінше жұмыс істеуі үшін өте қолайлы: бала тапсырмаларды еркін парақтайды, өз бетінше іздейді және қалташаларды еркін басқарады.

Лэпбукты құру кезінде біз мынадай критерийлерді ұстандық (ҚР білім беру стандарттарын ескере отырып):

1. Қол жетімділік – лэпбуктегі ақпарат балаға түсінікті болуы керек.
2. Танымдық сала-балалар онымен айналысатындығын ескере отырып, ол жеткілікті танымды және эмоцияға толы болуы керек.
3. Эстетика-лэпбук ұқыпты, әдемі безендірілуі керек, сондықтан бала оны өз қолына алғысы келеді. Осылайша, лэпбук баланың көркемдік және эстетикалық даму құралы болады.
4. Вариативтілік-оның әр бөлігін қолданудың бірнеше нұсқасы болған жөн.
5. Тәуелсіздік-оның құрылымы мен мазмұны балалар үшін қол жетімді. Лэпбукты қолына алып, бала өзіне не қызықтыратынын, оған қалай қарау керектігін өз бетінше таңдауы керек. Әдістемелік ұсыныстар, сипаттамалары бар үлкен мәтіндер беріледі, артық ақпарат қосылмауы керек .
6. Бір уақытта балалар тобымен пайдалануға жарамды [6].

Сөйлеу тілін дамытуға арналған материалдар-баланы дербестік арқылы өз дамуын реттеуге итермелейтін педагогикалық білім беру-дамыту ортасының құрамдас бөлігі.

Олармен өз бетінше жұмыс істеу арқылы бала түрлі дағдыларға ие болады: сенсорлық үдерістерді, ұсақ моториканы дамыту, сезім мен қабылдауды дамыту, қоршаған орта туралы білім мен түсінікке ие болады, сөйлеуді дамыту үшін жағдайлар жасалады. Ол мақсат қойып, оған қол жеткізудің тиісті жолдарын табуды үйренеді.

Дидактикалық мақсаттарға бейімделген дамытушы ортаның құралдарымен бағытталған моторика жалпы, эмоциялық, сөйлеу және әлеуметтік дамуға әсер етеді.

Лэпбук арқылы дамыту ортасындағы қызметі назарды, ойлау, есте сақтау, сөйлеу, қиял, моториканың пайда болу алғышарттарын дамытуға ықпал етеді. Онда қарым-қатынас дағдыларын игеруге, сондай-ақ тұрмыстық қызметті игеруге көмектесетін

ұжымдық ойындар мен тапсырмаларға ерекше көңіл бөлінеді, бұл дербестік пен әлеуметтендіруді дамытуға ықпал етеді [7].

БАҒДАРЛАМАНЫҢ МІНДЕТТЕРІ:

1. Даму перспективасын анықтау үшін баланы педагогикалық тұрғыдан ынталандыру.

2. Әр баланың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сәйкес дамуы үшін білім беру ортасын қалыптастыру;

3. Танымдық іс-әрекетті түзету.

4. Сенсорлық үдерістерді, көз өлшегішті және үйлестіруді түзету.

5. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту;

6. Іс-әрекетке қызығушылық пен ынтаны дамыту.

7. Заттармен әрекет жасау іскерлігін қалыптастыру

8. Қызметтің мақсаттылығын, тұрақтылығын әзірлеу.

9. Оқу мотивациясын қалыптастыру.

Сабақтар дамытушы орта құрылған жеке кабинетте, логопедиялық топтарда, жеке сабақтарда өткізіледі. Сабақтың негізгі түрі – топтық және жеке дамытушы сабақтар [8].

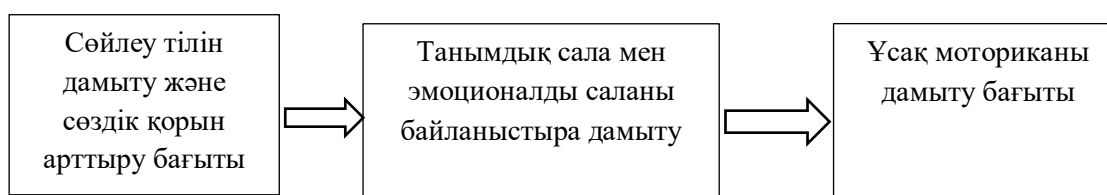
Даму ерекшелігіне қарай шартты түрде топтарға бөлінген кіші жастағы ерекше білімді қажет ететін балалар мен бастауыш сынып жасындағы балалар сабаққа келеді. Сабақтар қызмет түрінің жиі ауысуы, бөлмедегі кеңістікте балалардың қозғалуы негізінде құрылады. Сабаққа келетін балалар тез шаршағыш, баяу болғандықтан олардың назарын аудару және ұстап тұру үнемі мүмкін бола бермейді, сондықтан сабақтың бұл формасы тиімді болып саналады.

Топтардың шағын болуынан (3-4 адам) әр балаға жеткілікті уақыт бөлінеді. Бір топқа даму деңгейі бірдей балалар енгізіледі. Сабақтар кезінде балалармен эмоционалды байланысты сақтау қажет. Балаларға келістірілген және би қимылдарын орындауға, ойын ережелерін сақтауға көмектесу керек.

Практикалық жұмыс барысында балалардың қажеттіліктері мен жеке ерекшеліктеріне сай, ойындарды және жаттығуларды азайтуға немесе санын арттыруға рұқсат беріледі. Сабақтар педагог жұмысының негізі ретінде толықтай немесе ойын және жаттығу түрінде жеке өткізіледі.

Ләпбук құралдарымен жұмыстың құрылымы негізгі үш аспектіден тұрады:

Кесте 2. Ләпбук арқылы жұмыстың құрылымдық элементтері

Тілдік даму аймағы – баланың сөздік қорын, танымын кеңейту мен байланыстырып сөйлеу тілін дамытуға тапсырмалар (сурет салуға, штрихтауға материалдар; үстел театры, саусақ театры пішіндері; иллюстрацияланған балалар кітаптары).

Сенсорлық даму аймағы – сезімдерді түзетудің негізін құрайтын материалдар; сенсорлық эталондармен танысу: түс, пішін, көлем, салмақ, құрылымы, белгілі сапасын немесе қасиетін бөліп алу, ұсақ қимылдарды игеру, шынтак пен саусақтарды бекіндіру; заттармен іс – әрекет орындау дағдысы: елгіштермен жұмыс, пирамидалар, мозаикалар, пазлдар, доп – ойыншықтар.

Есту анализаторын түзету зонасы - тану және қарым-қатынас жаттығулары негізінде есту қабылдауын түзетуге бағытталған материалдар: музыкалық инструменттер (барабан, маракастар, бубен, погремушка, пернелі тақта, шу қорапшасы, қоңыраулар)

Практикалық қызмет аймағы - балалар үйінде күнделікті өмірге бейімдеуге көмектесетін материалдар мынадай тақырыптарға бөлінеді: адамға қамқор болу, гигиеналық мәдениет дағдыларын игеру, жағымды манераны игеру; қимыл – қозғалыс үйлесімділігін дамыту: «Шаштараз», «Машаны тамақтандыр» және т.б [9, 10].

Күтілетін нәтиже

Осы бағдарлама бойынша қызмет нәтижесінде балаларда:

— әр түрлі микродинамикалық актілерді және қолдың ірі қозғалысын орындау кезінде қолмен және жеке саусақпен әр түрлі іс-қимыл дағдылары қалыптасады;

— сенсорлық эталондарды тану дағдысы, айту және көрсету қабілеті қалыптасады;

— танымдық үдерістері дамиды;

— кеңістікте бағдарлана алады;

— эмоционалдық жауап беру, әлеуметтік мінез – құлықтың жағымды үлгісі қалыптасады;

— пәндермен ұтымды қызмет ету қабілеті пайда болады.

Ләпбукті құрастыру кезіндегі шығармашылық қабілеттер адамның өзінде ішкі қайнар көзге ие, ал іс - әрекет дамыған сайын бұл әлеует өзекті болады; адам өзінің әлеуетін саналы түрде иеленуге кірісетін сияқты, оны өз заманының мәдениеті контекстінде қызмет өніміне айналдырады. Мұғалімнің міндеті – бұл екі жақты шеберлік-қарсылық процесіне көмектесу, шығармашылықтың ішкі көзін номиналды мәдениет әлеміне жол ашу.

Психологиялық әдебиеттерде белгілі бір дәрежеде шығармашылықтың әртүрлі түсіндірмелері кездеседі. Л. С. Выготский шығармашылық арқылы жасалатын дамытушы құралдарды жаңа туынды ретінде қарастырды [11].

С. Л. Рубинштейн шығармашылық негізге ие әдістерді тек Жаратушының ғана емес, сонымен бірге ғылым, өнер және т.б. тарихқа енетін жаңа, ерекше нәрсе жасайтын әрекет ретінде анықтады. А. М. Матюшкин белсенділіктің екі түрін анықтады: бейімделгіш және шығармашылық және ләпбукті шығармашылық және бейімділік түрін қоса иеленеді деп тұжырымдады.

Жоғарыда келтірілген теориялық зерттеулерге сүйене отырып, ләпбук арқылы балалардың сөйлеу тілін, атап айтқанда, сөздік қорын дамыту бойынша зерттеу экспериментін өткіздік. Зерттеу эксперименті үшін төмендегі әдістер қарастырылды.

I. «Такт» әдісі [12].

Мақсаты – балалардың сөздік қорының деңгейін анықтау.

Барысы: балаларға 20 суреттен тұратын карточкалар ұсынылады және суреттегі затты атауға ауызша нұсқау беріледі. 1 минутта дұрыс атаған сөздердің санына байланысты сөздік қорының даму деңгейі анықталады. Аталған әдіс әр баламен 5 рет жүргізіліп, орташа балы алынады.

Бағалау жүйесі:

Жоғары – 1 минут ішінде 16 – 20 аралығындағы сөзді атайды.

Орташа – 1 минутта 9 – 15 сөзді атайды.

Төмен – 1 минутта 0 – 8 сөзді атайды.

II. «Сиқырлы сандық» әдісі [13].

Мақсаты – баланың сөздік қоры мен байланыстырып сөйлеу тілінің даму деңгейін анықтау.

Барысы: балаларға сандықша көрсетіліп, ішіне суреттер орналастырылады. Әр бала сол сандықтан белгілі бір оқиға бейнеленген суретті алып, тапсырмаларын орындайды. Тапсырма ретінде нұсқаушы анықтаушы сұрақтар қояды. Балалардың сұрақтарға жауап беру кезіндегі сөйлемдер мен фразалардың сипатына байланысты бағалау жүйесі іске асырылады.

Бағалау жүйесі:

Жоғары – 3 балл – бала берілген сұрақтарға толық жауап береді, суреттегі заттардың атауын атайды, нұсқаушының көмегіне сүйенбей, 5 – 6 сөйлемнен тұратын сипаттау мәтінін айтады.

Орташа – 2 балл – бала берілген суреттегі заттар мен құбылыстарды атауда қателіктер жібереді және оны өз бетінше түзетеді. Заттардың атауын атау кезінде енжар сөздік қорының үлесі байқалады. 2 – 3 сөйлем арқылы суретті сипаттайды.

Төмен – 1 балл – бала тапсырманы өте төмен деңгейде орындайды, қателер жібереді және оны өз бетінше түзете алмайды. Тапсырманы орындау кезінде нұсқаушы көмегіне жүгіну арқылы ғана орындай алады.

Аталған тапсырмалар екі кезең бойынша жүзеге асырылды. Құрастырылған ләпбук арқылы балалардың сөйлеу тілін дамыту жұмыстары жүргізіліп, қайталама эксперимент өткізілді.

Балалардың бастапқы нәтижелері мынадай болды:

Кесте 2. Зерттеудің бастапқы нәтижелері

Оқушының реттік нөмірі	«Такт» әдісі, балл	«Сиқырлы сандық» әдісі, балл
1	1	2
2	2	1
3	1	1
4	2	2
5	1	1
6	1	1
7	2	1
8	2	2
9	1	1
10	1	1

Зерттеу нәтижелерінен көріп отырғанымыздай балалардың сөздік қорының деңгейі төмен деп бағаланады. Атап айтқанда, «Такт» әдісі бойынша балалардың ортақ есептік көрсеткіші 1,4 баллды құрады. «Сиқырлы сандық» әдісі бойынша 1,3 балл алынды. Аталған көрсеткіштер салыстырмалы түрде алғанда өте төмен болып саналады.

Зерттеу эксперименті жүргізілген топтағы балалардың жеке ерекшеліктерін есепке ала отырып, ләпбук арқылы сөздік қорын дамыту бойынша жұмыс жүргізілді.

«Сиқырлы саяхат» ләпбугы оқу – дидактикалық құралын пайдалану процесінде іске асырылатын міндеттер:

- балалардың сөйлеу дамуына ықпал ету;
- балалардың сөздік қорын кеңейту, байыту және жандандыру;
- балалардың грамматикалық тұрғыдан дұрыс сөйлеу дағдыларын дамыту, сын есімдерді, етістіктерді және өзге сөз таптарын дұрыс қолдану;
- балалар мен балабақша тәрбиешілері арасындағы ынтымақтастықты дамыту.

Ләпбук сөйлеуді дамыту үшін ойындар мен сөйлеу материалдарын ұсынады. Ләпбуктың оқу, танымдық және тәрбиелік мәні бар, өйткені ол сөйлеуді, есте сақтауды,

ойлауды, ұсақ моториканы дамытады. Бұл интерактивті қалта, онда ақпарат карточкалары мен қалташалары бар, қалталары, есіктері ретімен орналасқан, бала өз қалауы бойынша ала алатын, жылжытатын, бүктейтін үйшік түрінде ұсынылған.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, бұл оқу-дидактикалық құрал мұғалімге бастауыш сынып жасындағы балалардағы сөйлеуді дамыту процесіне шығармашылық тұрғыдан қарауға мүмкіндік береді [14].

Лэпбуктың құрылымы:

«Сиқырлы саяхат» дидактикалық құралы - бұл бастауыш сынып жасындағы балалардың сөйлеуін дамыту үшін қызықты танымдық сабақтарды ұйымдастыруға арналған нағыз қазына кітабы. Лэпбук қалталарының жиынтығы кез-келген әрекетті сөйлеу дамуының ерекшеліктерін зерттеу үшін қызықты саяхатқа айналдырады.

Лэпбук құрылымы жағынан сөздік қорды, байланыстырып сөйлеуді дамытуға арналған тапсырмалар жиынтығы мен өз бетінше орындауға арналған тапсырмалар жиынынан тұрады.

Лэпбук бойынша балалармен 1 ай жұмыс жүргізіліп, қайталама сынақ өткізілді. Алынған нәтиже төменде берілді.

Кесте 3. Зерттеудің қорытынды нәтижелері

Оқушының реттік нөмірі	«Такт» әдісі, балл (дейін)	«Такт» әдісі, балл (кейін)	«Сиқырлы сандық» әдісі, балл (дейін)	«Сиқырлы сандық» әдісі, балл (кейін)
1	1	2	2	1
2	2	2	1	2
3	1	1	1	1
4	2	2	2	1
5	1	2	1	2
6	1	1	1	2
7	2	2	1	2
8	2	2	2	1
9	1	2	1	1
10	1	1	1	2

Лэпбук арқылы дамыту жұмысы жүргізілгеннен кейін балалардың жалпы нәтижелері оң динамиканы көрсеткендігін аңғарамыз. Мәселен «Такт» әдісі арқылы бастапқы нәтиже 1,4 баллды құраса, қорытынды нәтиже бойынша орта балл 1,7 баллды құрады. Аталған даму динамикасының оң бағыты балалар үшін маңызды болып саналады. Ал, «Сиқырлы сандық» әдісі бойынша балалардың бастапқы баллдары 1,3 болса, қорытынды сынақта олардың үлесі 1,5 – ке дейін артқан. Аталған зерттеу эксперименті лэпбук әдісі арқылы балалардың сөйлеу тілін дамыту мүмкіндігін нақты көрсетті және оны сынақ жүзінде дәлелдеді.

Қорытынды. Оқу-дидактикалық оқу құралын қолданудың нәтижесі ауызша және жазбаша сөйлеудің барлық компоненттерін дамыту болып табылады. Сонымен қатар, мұғалімдер мен ата-аналар үшін дидактикалық ойындардағы тапсырмалардың дұрыстығын бақылау маңызды.

Лэпбук өзінің жарқын келбетімен балалардың қызығушылығын тудырады және қол жетімді ақпаратты ықшам түрде ұсынудың тамаша тәсілі болып табылады [15].

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, лапбукпен жұмыс балалардың сөйлеу дамуына оң әсер етеді деп қорытынды жасауға болады. Мұндай интерактивті қалта мына нәтижені көздейді:

- балалардың сөздік қорын байыту;
- грамматикалық категорияларды қалыптастыру;
- байланыстырып сөйлеуді дамыту;
- ұсақ моториканы жетілдіру;
- бірлескен ойын тапсырмасын орындауға деген ұмтылысты дамыту.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

References

- [1] Elena Blokhina, Tamara Likhanova. *Laptop - "knee book" // Hoop. 2015.*
- [2] Veraxa N.E., Veraxa A.N. *Project activity of preschoolers. Manual for teachers of preschool institutions. - M.: Mosaic-Synthesis, 2008.*
- [3] Vakhrushev A.A., Akimova Yu.A., Kochemasova E.E. *Hello, world! Methodological recommendations for educators. - M.: Balass, 2016*
- [4] Martynova N.T. *Laptop as a type of joint activity of an adult and children. [electronic resource]. - Access mode: [https://infourok.ru/proekt-lepbuk - prednaznachen-dlya-sovmestnoy-deyateln...](https://infourok.ru/proekt-lepbuk-prednaznachen-dlya-sovmestnoy-deyateln...)*
- [5] Khomyakova L. S. *Laptop as a form of joint activity of an adult and a child/ / [http://detsad-detstvo.ru/konkurs-zdorovyie-deti - zdorovaya-strana/konkursnyie-materialyi/opyit-pedagogov/tvorcheskaya-masterskaya-pedagogov/lepbuk-kak-forma-sovmestnoy-deyatelnosti-vzroslogo-i-rebenka](http://detsad-detstvo.ru/konkurs-zdorovyie-deti-zdorovaya-strana/konkursnyie-materialyi/opyit-pedagogov/tvorcheskaya-masterskaya-pedagogov/lepbuk-kak-forma-sovmestnoy-deyatelnosti-vzroslogo-i-rebenka)*
- [6] Lukashuk O.S. *Laptop - a new form of organization of educational activities / [http://www.maam.ru/detskijsad/lyepbuk-novaja - forma-organizaci-obrazovatelnoi-deyatelnosti.html](http://www.maam.ru/detskijsad/lyepbuk-novaja-forma-organizaci-obrazovatelnoi-deyatelnosti.html)*
- [7] Meiramova S. *Mektep zhasyna deyingi tarbieh. - A.: YEU Khabarshysy. – 2018.*
- [8] Bogush A.M. *Zhana zamangy okytu adisteri. - K.: Zhogary Mektep. - 2007*
- [9] Bondarenko A. K. *Laptop-balanyn shygarmashylyk kabiletin damytu kuraly retinde. - M.: Agart. - 2011.*
- [10] Omarov M. A. *Mektep zhasyna deingi balalardi tarbieleu zhane okytu bagdarlamasy. - A.: Folio. - 2010*
- [11] Gatovskaya D. A. *Laptop as a learning tool // Problems and prospects of education development: Materials of the VI International Scientific Conference. - Perm: Mercury, 2015.*
- [12] Okhunova Sh.K, *Development of written speech in teaching a foreign language, https://dovosp.ru/insertfiles/files/VAK/2016_09/5.pdf*
- [13] Silkina E. N. *Modern approaches to the speech development of children in preschool / E. N. Silkina [Electronic resource]. - URL: <http://silkina.teacher38.ru>*
- [14] Nurislamova A.D., Davydova N. S., Tazova Yu. S. *Laptop in the work of teachers of preschool education. - Samara: LLC "ASGARD Publishing House", 2016.*
- [15] Gabidullina E.V. *Laptop and its possibilities in the development of older preschool children: a scientific and practical peer-reviewed journal // ed. Col.: A.K.Kolesnikov (chief editor), L. V. Kolomiychenko (Deputy Chief editor). - Perm, 2015.*